

Оцінювання систем трансферного забезпечення розвитку інноваційної діяльності машинобудівних підприємств

Розглядається сутність поняття «система трансферного забезпечення розвитку інноваційної діяльності машинобудівного підприємства», виділяються її функції (інформаційно-комунікаційна функція, функція узгодження інтересів суб'єктів трансферних відносин, функція раціонального використання інноваційного потенціалу суб'єктів трансферних відносин і логістична функція), а також розкриваються особливості оцінювання цієї системи у розрізі показників фінансової стійкості і прибутковості інвестицій, спрямованих на розвиток інноваційної діяльності. Проведене дослідження спрямоване на розробку теоретичних основ і методико-прикладних рекомендацій із формування і реалізації трансферного потенціалу інноваційного розвитку машинобудівних підприємств.

Ключові слова: трансфер, розвиток, інноваційна діяльність, оцінювання.

Активізація інноваційної діяльності машинобудівних підприємств неминуче пов'язана з необхідністю раціоналізації використання власного інноваційного потенціалу та залученням інноваційних ресурсів із зовнішнього середовища. Ознайомлення із матеріалами досліджених машинобудівних підприємств і працями науковців, які є фахівцями у сфері інноваційного менеджменту, дозволяє стверджувати, що однією з актуальніших проблем реалізації вищевказаних завдань є фрагментарність теоретичних положень і методичних рекомендацій щодо формування і використання інноваційного потенціалу, зокрема зовнішніх інноваційних ресурсів для розвитку інноваційної діяльності підприємств.

Метою статті є уточнити сутність поняття «система трансферного забезпечення розвитку інноваційної діяльності машинобудівного підприємства» і розкрити особливості її оцінювання.

В економічній енциклопедії за редакцією С. Мочерного поняття «трансфер» має кілька означень: 1) переказ іноземної валюти з однієї країни в іншу; банківські операції із зустрічних переказів валют двох або кількох країн; 2) передання однією особою іншій права володіння цінними паперами; 3) перенесення оплати згідно з угодою з одного рахунку на інший; 4) переїзд громадян з однієї країни до іншої; перевезення туристів з аеропорту до готелю, між містами [5, с. 682]. Огляд наукової літератури [1; 3-15] показав, що часто вживаними є такі словосполучення, як «трансфер технологій», «міжбюджетний трансфер», «трансферна ціна», «трансферне ціноутворення», «трансферні платежі», «трансферні послуги», «трансфер капіталу» тощо. Аналізування сутності цих понять показало, що під час дослідження проблем розвитку інноваційної діяльності вони лише фрагментарно розкривають особливості трансферу. Це стало підставою для того, щоб ввести поняття «система трансферного забезпечення розвитку інноваційної діяльності машинобудівного підприємства» (СТЗРІДП). Дослідження, проведені на засадах вивчення праць провідних науковців у сфері інноваційного розвитку [1; 3-15], а також матеріалів машинобудівних підприємств (ВАТ «Кременчуцький завод дорожніх машин», ВАТ «Донецькгірмаш», ДП «Вінницький авіаційний завод», ЗТТ «Електрон», ВАТ «Львівський локомотиворемонтний завод», Концерн

«Міжрегіональний агротехнічний центр», ВАТ «Львівський завод фрезерних верстатів», ВАТ «Іскра», ЗАТ «Автоавантажувач», ТзОВ «Галицький автозавод», ВАТ «Дрогобицький долотний завод», ТзОВ «Інтер ПЕТ», ТОВ «Львівські автобусні заводи» тощо), дозволяє стверджувати, що на сьогодні теоретико-методичний інструментарій із формування і використання цієї системи відсутній. Несистемними є також уявлення щодо особливостей оцінювання СТЗРІДП. Узагальнення, проведені на підставі огляду і аналізу наукових праць, зокрема [3-15], дозволили виділити вимоги до формування методичних рекомендацій з оцінювання СТЗРІДП.

З позиції кількісного підходу трансферне забезпечення розвитку інноваційної діяльності підприємства означає достатність інноваційних ресурсів, отриманих у результаті реалізації трансферу, для досягнення очікуваних змін значень параметрів інноваційної діяльності машинобудівного підприємства. Своєю чергою, з позиції процесійного підходу під трансферним забезпеченням розвитку інноваційної діяльності машинобудівного підприємства (ТЗРІДП) доцільно розуміти сукупність взаємопов'язаних етапів реалізації трансферу інноваційних ресурсів для досягнення очікуваних змін значень параметрів інноваційної діяльності машинобудівного підприємства. Необхідно звернути увагу на те, що в даному випадку йдеться виключно про ту частину інноваційних ресурсів, яка є предметом трансферних відносин машинобудівного підприємства з іншими організаціями або з власними відокремленими підрозділами (представництва, материнські і дочірні компанії тощо). З огляду на це, інноваційні ресурси доцільно поділити на власні і трансферні. До трансферних інноваційних ресурсів належать: права власності на активи; науково-технологічна інформація; інноваційні продукти і технології; фінансові ресурси; працівники підприємства та інших організацій як носії технологічної інформації.

Узагальнення матеріалів досліджених машинобудівних підприємств, а також позицій науковців, які займаються проблемами інноваційного розвитку організацій [1; 3-15], дозволило дійти висновку, що ТЗРІДП доцільно розглядати як систему. Складовими елементами СТЗРІДП є: цілі трансферу, суб'єкти і об'єкти трансферних відносин, об'єкти трансферного забезпечення, технології управління трансферним забезпеченням, а також трансферні моделі.

Щодо оцінювання СТЗРІДП, то його доцільно здійснювати на засадах визначення впливу трансферних операцій на фінансову стійкість підприємства (ФСП) і прибутковість здійснених ним інвестицій у розвиток інноваційної діяльності¹.

Розрахунок узагальнюючого показника ФСП слід здійснювати за формулою:

$$F_y = P_y k_1 + O_y k_2 + K_y k_3,$$

- де F_y – узагальнюючий показник ФСП;
 P_y – рентабельність підприємства;
 O_y – оборотність підприємства;
 K_y – кредитоспроможність підприємства;
 k_1, k_2, k_3 – коефіцієнти вагомості.

У свою чергу, обчислення прибутковості інвестицій, спрямованих у розвиток інноваційної діяльності підприємства (РІДП), необхідно проводити із врахуванням вартості грошей у часі та ризику за такими етапами:

¹ Нижченаведені формули є авторською розробкою.

1) визначення величини мінімального рівня доходу на придбані або створені активи:

$$r = \bar{P}_t + I + \left[\bar{P}_c - (\bar{P}_t + I) \right],^2$$

де r – величина мінімального рівня доходу (відсоткової ставки) на придбані або створені активи підприємства;

I – рівень інфляції;

\bar{P}_t – середньоринкова величина мінімального рівня доходу (відсоткової ставки) на придбані або створені активи підприємства;

\bar{P}_c – середньозважений рівень витрат підприємства на залучення інноваційних трансферних ресурсів;

2) розрахунок майбутньої і теперішньої вартостей активів із врахуванням вартості інвестицій, які здійснено на умовах простої відсоткової ставки, а також на умовах складних відсотків:

$$W_m = P(1 + nr_1)K_1 + P(1 + r_2)^n K_2,$$

при цьому діє умова $K_1 + K_2 = 1$,

де W_m – майбутня вартість активів, сформованих у результаті інвестиційної діяльності підприємства;

r_1 – величина мінімального рівня доходу (відсоткової ставки) на придбані або створені активи підприємства у результаті інвестування на умовах простих відсотків;

r_2 – величина мінімального рівня доходу (відсоткової ставки) на придбані або створені активи підприємства у результаті інвестування на умовах складних відсотків;

K_1 – коефіцієнт вагомості активів підприємства, які сформовані у результаті інвестування на умовах простих відсотків;

K_2 – коефіцієнт вагомості активів підприємства, які сформовані у результаті інвестування на умовах складних відсотків;

3) обчислення теперішньої вартості активів машинобудівного підприємства:

$$W_t = \frac{W_m}{(1 + nr_1) + (1 + r_2)^n} a' \hat{a} \hat{i} \quad W_t = \frac{W_m}{W_m - [(P_1 K_1) + (P_2 K_2)^n]},$$

де W_t – теперішня вартість активів підприємства, сформованих у результаті його інвестиційної діяльності;

4) визначення приросту активів:

$$W_p = W_m - W_t,$$

де W_p – приріст активів підприємства внаслідок реалізації інвестицій;

5) розрахунок ефективності інвестицій, скоригований на величину витрат, пов'язаних із залученням інноваційних трансферних ресурсів для формування активів підприємства, ймовірність росту витрат на залучення інноваційних трансферних ресурсів підприємства внаслідок зміни відсоткової ставки:

² У даному випадку, дужки вказують на послідовність проведення обчислень.

$$E_i = \frac{W_m - W_p (1 + CV)}{P}$$

де E_i – показник ефективності інвестиційної діяльності підприємства;
 W_k – величина витрат на залучення інноваційних трансферних ресурсів;
 CV – коефіцієнт варіації величини витрат на залучення інноваційних трансферних ресурсів для реалізації інвестицій.

У разі, якщо W_p підприємства сформовано внаслідок вкладення коштів у реальні та фінансові активи інших підприємств, його величину необхідно коригувати також на рівень ризику неточного оцінювання інвестиційної привабливості підприємства:

$$E_i = \frac{W_p (1 - R_n) - W_k (1 + CV)}{P}$$

Однією з традиційних вимог до методичних рекомендацій з оцінювання ефективності інвестицій є наявність системи трактування розрахованих значень показників. Виконання цього завдання доцільно здійснювати шляхом комбінування вищевказаних підходів. Так, при реалізації активної стратегії розвитку значення E_i має відповідати умові:

$$E_{i_b} \leq E_i \geq \bar{E}_{i_p}$$

де E_{i_b} – значення показника економічної ефективності інвестицій, здійснених у розвиток інноваційної діяльності підприємства (РІДП) у базовому періоді;

\bar{E}_{i_p} – усереднене значення показника економічної ефективності інвестиційної діяльності провідних підприємств конкретно взятої групи.

Якщо ж підприємство досягло високого значення E_i , то доцільним є дотримуватися стратегії пасивного розвитку. При цьому діятиме умова:

$$E_{i_b} = E_i \geq \bar{E}_{i_p}$$

Ця умова є прийнятною тільки в тому разі, якщо досягнуті значення E_i протягом тривалого періоду часу є значно вищими за середньогалузеві значення і значення показників провідних підприємств галузі. Використовуючи дані досліджуваних підприємств, які розвивали інноваційну діяльність протягом 2005-2009 рр., обчислено рівень ефективності СТЗРІДП (табл. 1).

У табл. 2 наведено графіки, які демонструють причини динаміки рівня ефективності СТЗРІДП. Як бачимо, протягом аналізованого періоду валюта балансу досліджуваної сукупності машинобудівних підприємств постійно зростала. У 2009 р. порівняно з 2005 р. вона зросла на 109,12 млн. грн. Зростання значення цього показника відбувалося за рахунок збільшення як власного капіталу підприємств, так і їхніх зобов'язань. Так, протягом 2005-2009 рр. власний капітал підприємств зріс на 72,94 млн. грн., а сукупні зобов'язання – на 36,18 млн. грн.

Збільшення обсягу власного капіталу відбувалося за рахунок збільшення протягом 2005-2007 рр. рівня рентабельності підприємств з 1,49 до 1,61 та зростання

Таблиця 1

Значення показників, які характеризують СТЗРІДП за період 2005-2009 рр. *

Назви показників	Роки				
	2005	2006	2007	2008	2009
Загальний коефіцієнт ліквідності, частки одиниці	0,94	0,80	0,87	0,88	1,06
Коефіцієнт платоспроможності, частки одиниці	3,57	2,20	2,20	4,69	2,03
Рентабельність валюти балансу, частки одиниці	1,49	1,28	1,61	1,39	1,24
Оборотність валюти балансу, рази	3,78	3,27	3,78	3,30	2,99
Узагальнюючий показник фінансової стійкості підприємства	3,2599	2,366	2,5843	3,6953	2,3626
Майбутня вартість активів, сформованих у результаті інвестування у розвиток інноваційної діяльності, млн. грн.	30701,58	91997,84	87753,12	51683,11	48946,53
Теперішня вартість активів, сформованих у результаті інвестування у розвиток інноваційної діяльності, млн. грн.	27,86	75,95	74,78	43,85	36,24
Приріст активів, сформованих у результаті інвестування у розвиток інноваційної діяльності, млн. грн.	30673,72	91921,89	87678,33	51639,26	51826,87
Рівень економічної ефективності інвестування у розвиток інноваційної, частки одиниці	217,72	512,46	501,24	260,68	246,57
Рівень ефективності СТЗРІДП, частки одиниці	110,49	257,413	251,9122	132,1877	124,4663

* Наведена інформація є усередненою для усієї сукупності досліджуваних підприємств. Коефіцієнти обчислені на основі обробки експертної інформації

величини реінвестованого прибутку. Обсяг чистого прибутку, певна частка якого повторно вкладалася, зріс протягом 2005-2009 рр. на 91,09 млн. грн., а обсяг інвестицій, що вкладались безпосередньо у розвиток інноваційної діяльності, зріс на 66,56%. Щодо причин, які зумовили зростання обсягу залучених коштів, то очевидним є те, що досліджувана сукупність машинобудівних підприємств використовувала на свою користь позитивну кон'юнктуру ринку, яка полягала у можливості розширення обсягів реалізації готової інноваційної продукції та, можливо, у збільшенні цін, за якими реалізовувалася ця продукція. Ознаками позитивної кон'юнктури є те, що протягом аналізованого періоду обсяг витрат на залучення додаткових фінансових ресурсів зріс на 37,94%, а обсяг чистого прибутку, як уже зазначалося, – аж на 91,09%. Зросли також рівні мінімального доходу на створені або придбані активи у результаті інвестування у РІДП як на умовах простих, так і на умовах складних відсотків.

Наслідком цих змін, з одного боку, стало покращання загального коефіцієнта ліквідності підприємств з 0,94 у 2005 р. до 1,06 у 2009 р., проте з іншого – до погіршення рівня платоспроможності машинобудівних підприємств. Протягом

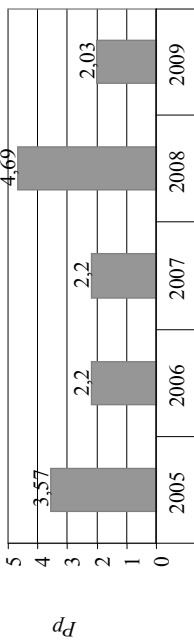
Таблиця 2

Динаміка зміни показників ФСП і прибутковості інвестицій, спрямованих на РІДП

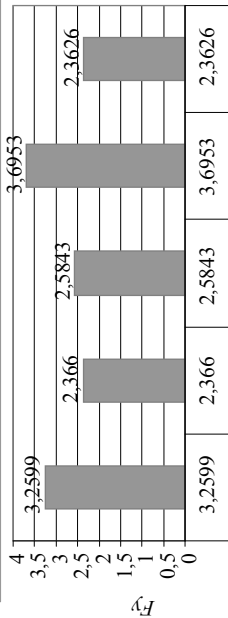
<p>Графіки, які демонструють причини зміни рівня впливу ФСП на рівень ефективності СТЗРІДП</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Рік</th> <th>Вплив ФСП (Fv)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2005</td> <td>1,49</td> </tr> <tr> <td>2006</td> <td>1,28</td> </tr> <tr> <td>2007</td> <td>1,61</td> </tr> <tr> <td>2008</td> <td>1,39</td> </tr> <tr> <td>2009</td> <td>1,24</td> </tr> </tbody> </table> <p>Діаграма зміни рівня рентабельності валюти балансу підприємств протягом 2005-2009 рр.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Рік</th> <th>Рентабельність валюти балансу (Ov)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2005</td> <td>3,78</td> </tr> <tr> <td>2006</td> <td>3,27</td> </tr> <tr> <td>2007</td> <td>3,78</td> </tr> <tr> <td>2008</td> <td>3,3</td> </tr> <tr> <td>2009</td> <td>2,99</td> </tr> </tbody> </table> <p>Діаграма зміни оборотності валюти балансу підприємств протягом 2005-2009 рр.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Рік</th> <th>Оборотність валюти балансу (Lv)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2005</td> <td>0,94</td> </tr> <tr> <td>2006</td> <td>0,8</td> </tr> <tr> <td>2007</td> <td>0,87</td> </tr> <tr> <td>2008</td> <td>0,88</td> </tr> <tr> <td>2009</td> <td>1,06</td> </tr> </tbody> </table> <p>Діаграма зміни рівня ліквідності підприємств протягом 2005-2009 рр.</p>	Рік	Вплив ФСП (Fv)	2005	1,49	2006	1,28	2007	1,61	2008	1,39	2009	1,24	Рік	Рентабельність валюти балансу (Ov)	2005	3,78	2006	3,27	2007	3,78	2008	3,3	2009	2,99	Рік	Оборотність валюти балансу (Lv)	2005	0,94	2006	0,8	2007	0,87	2008	0,88	2009	1,06	<p>Графіки, які демонструють причини зміни рівня впливу прибутковості інноваційної діяльності на рівень ефективності СТЗРІДП</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Рік</th> <th>Вплив інноваційної діяльності (Wp(1-Rn))</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2005</td> <td>15950,33</td> </tr> <tr> <td>2006</td> <td>67102,98</td> </tr> <tr> <td>2007</td> <td>59621,26</td> </tr> <tr> <td>2008</td> <td>31499,95</td> </tr> <tr> <td>2009</td> <td>30059,58</td> </tr> </tbody> </table> <p>Діаграма зміни граничного приросту активів внаслідок інвестування у РІДП протягом 2005-2009 рр.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Рік</th> <th>Граничний приріст активів (Wk(1-C))</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2005</td> <td>132,6039</td> </tr> <tr> <td>2006</td> <td>159,322</td> </tr> <tr> <td>2007</td> <td>163,8864</td> </tr> <tr> <td>2008</td> <td>153,4537</td> </tr> <tr> <td>2009</td> <td>221,3016</td> </tr> </tbody> </table> <p>Діаграма зміни граничного обсягу витрат на залучення фінансових ресурсів для РІДП протягом 2005-2009 рр.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Рік</th> <th>Граничний обсяг інвестицій (P)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2005</td> <td>72,65</td> </tr> <tr> <td>2006</td> <td>130,69</td> </tr> <tr> <td>2007</td> <td>118,62</td> </tr> <tr> <td>2008</td> <td>120,21</td> </tr> <tr> <td>2009</td> <td>121,01</td> </tr> </tbody> </table> <p>Діаграма зміни обсягу здійснених інвестицій у РІДП протягом 2005-2009 рр.</p>	Рік	Вплив інноваційної діяльності (Wp(1-Rn))	2005	15950,33	2006	67102,98	2007	59621,26	2008	31499,95	2009	30059,58	Рік	Граничний приріст активів (Wk(1-C))	2005	132,6039	2006	159,322	2007	163,8864	2008	153,4537	2009	221,3016	Рік	Граничний обсяг інвестицій (P)	2005	72,65	2006	130,69	2007	118,62	2008	120,21	2009	121,01
Рік	Вплив ФСП (Fv)																																																																								
2005	1,49																																																																								
2006	1,28																																																																								
2007	1,61																																																																								
2008	1,39																																																																								
2009	1,24																																																																								
Рік	Рентабельність валюти балансу (Ov)																																																																								
2005	3,78																																																																								
2006	3,27																																																																								
2007	3,78																																																																								
2008	3,3																																																																								
2009	2,99																																																																								
Рік	Оборотність валюти балансу (Lv)																																																																								
2005	0,94																																																																								
2006	0,8																																																																								
2007	0,87																																																																								
2008	0,88																																																																								
2009	1,06																																																																								
Рік	Вплив інноваційної діяльності (Wp(1-Rn))																																																																								
2005	15950,33																																																																								
2006	67102,98																																																																								
2007	59621,26																																																																								
2008	31499,95																																																																								
2009	30059,58																																																																								
Рік	Граничний приріст активів (Wk(1-C))																																																																								
2005	132,6039																																																																								
2006	159,322																																																																								
2007	163,8864																																																																								
2008	153,4537																																																																								
2009	221,3016																																																																								
Рік	Граничний обсяг інвестицій (P)																																																																								
2005	72,65																																																																								
2006	130,69																																																																								
2007	118,62																																																																								
2008	120,21																																																																								
2009	121,01																																																																								

Продовження табл. 2

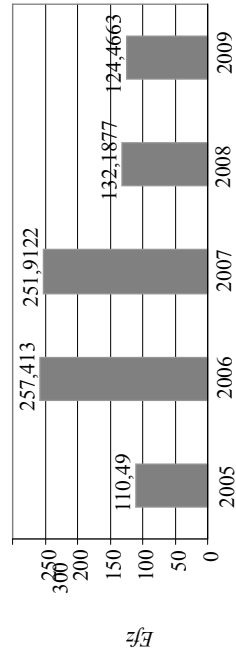
Графіки, які демонструють причини зміни рівня впливу ФСП на рівень ефективності СТЗРІДП

Діаграма зміни рівня пласоспроможності підприємств протягом 2005-2009 рр.

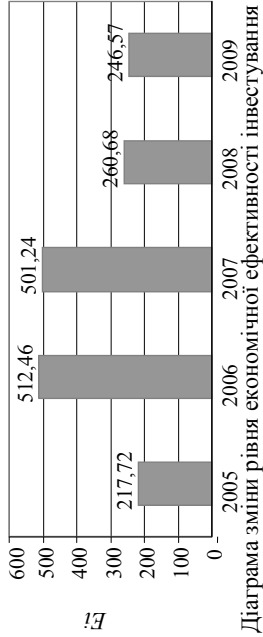

Діаграма зміни рівня ФСП протягом 2005-2009 рр.

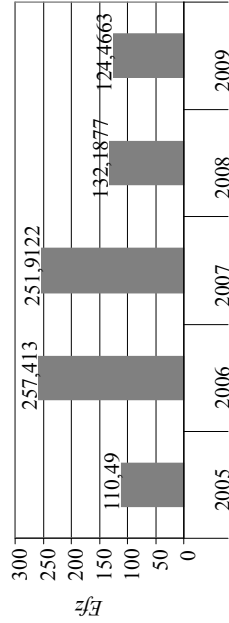

Діаграма зміни рівня ефективності СТЗРІДП протягом 2005-2009 рр.

Графіки, які демонструють причини зміни рівня впливу прибутковості інноваційної діяльності на рівень ефективності СТЗРІДП

Діаграма зміни рівня економічної ефективності інвестування у РІДП протягом 2005-2009 рр.

Діаграма зміни рівня ефективності СТЗРІДП протягом 2005-2009 рр.

п'яти років значення цього коефіцієнта суттєво знизилося, хоча досі є позитивним. Такий рівень платоспроможності (2,03 у 2009 р.) не викликає тривоги щодо ФСП, проте неконтрольоване продовження цієї тенденції може викликати загрозу принципової нездатності (недостатність власного капіталу для покриття сукупних зобов'язань) підприємств погашати зобов'язання перед кредиторами.

Причинами покращання загального рівня ліквідності підприємств було збільшення обсягу оборотних активів з 23,26 млн. грн. у 2005 р. до 44,92 млн. грн. у 2009 р., тобто поточні активи зросли на 21,97% більше ніж поточні зобов'язання.

Протягом аналізованого періоду структура активів підприємств змінилася у бік незначного зменшення частки необоротних активів. Так, у 2005 р. частка необоротних активів у валюті балансу становила 87,19%, а у 2009 р. – 84,55%. Щодо диверсифікованості активів, то протягом аналізованого періоду вона практично не змінювалася. Винятком є лише виникнення дебіторської заборгованості за виданими авансами протягом 2007-2009 рр., збільшення залишку коштів в іноземній валюті протягом 2008-2009 рр., а також отримання векселів більше як на 1 млн. грн. протягом 2006-2008 рр. Більшість активів, судячи з їхньої структури, сформовано у результаті операційної діяльності досліджуваних машинобудівних підприємств, зокрема в результаті розвитку інноваційної діяльності. До цих груп активів належать: незавершене будівництво, основні засоби, виробничі запаси, незавершене виробництво, готова продукція тощо.

Щодо інших груп активів, то їх сформовано внаслідок здійснення інвестиційної діяльності підприємств. Сюди належать поточні фінансові інвестиції, грошові кошти та їхні еквіваленти, довгострокові фінансові інвестиції тощо. Як відомо, вказана група активів є найприбутковішою, проте її частка у валюті балансу незначна. Враховуючи прибутковість, якою протягом 2005-2009 рр. характеризувалася діяльність дослідженої групи машинобудівних підприємств, є підстави стверджувати, що більшість активів сформовано шляхом розширення обсягів основної (операційної) діяльності підприємств. Саме використання цих активів забезпечило ФСП і прибутковість їхньої інноваційної діяльності.

Висновки. 1. Трансферна діяльність спрямована на раціональне і ефективне акумулювання, розподіл, використання і перерозподіл інноваційних трансферних ресурсів з метою максимізації прибутку, а також забезпечення стійкості і належного рівня безпеки підприємства і його власників. Розвивати інноваційну діяльність машинобудівних підприємств необхідно на засадах побудови системи трансферного забезпечення. Однією з основних особливостей СТЗРІДП є те, що незалежно від того, яку саме трансферну модель обирають суб'єкти трансферних відносин, вони завжди здійснюють трансфер фінансових ресурсів. Саме ця особливість є причиною проблематичності формування і раціонального використання СТЗРІДП. Вказана обставина вимагає від суб'єктів трансферних відносин, у залежності від їхніх фінансово-економічних пріоритетів, застосовувати певні технології управління трансферними ресурсами, зокрема фінансовими.

2. За характером формування СТЗРІДП є колективною системою, яка формується на договірних засадах. Її цілі є сукупністю цілей машинобудівного підприємства, з одного боку, і цілей інших суб'єктів трансферних відносин, з іншого боку. Під час узгодження і реалізації цих цілей СТЗРІДП виконує кілька функцій, а саме інформаційно-комунікаційну функцію, функцію узгодження інтересів суб'єктів трансферних відносин, функцію раціонального використання інноваційного потенціалу суб'єктів трансферних відносин і логістичну функцію. З урахуванням цього бачимо, що суб'єкти СТЗРІДП є незаперечними рушіями

реалізації встановлених цілей. Враховуючи фактори внутрішнього і зовнішнього середовищ системи, вони ухвалюють рішення, під впливом яких система в залежності від стану, в якому перебуває, починає реалізовувати свої функції. Стан реалізації цілей суб'єктів системи, а також динаміка їхніх інтересів є збудниками властивостей системи. Як наслідок, система функціонує, самоліквідується, стає частиною більшої системи або видозмінюється.

3. Оцінювання СТЗРІДП необхідно здійснювати на засадах визначення впливу трансферних операцій на ФСП і прибутковість здійснених підприємством інвестицій у розвиток інноваційної діяльності. Встановлення допустимих значень показників фінансової стійкості і прибутковості інвестицій, спрямованих на РІДП, доцільно здійснювати на засадах комбінування наявних підходів. Поточні значення показників у звітному періоді повинні дорівнювати або бути більшими за їхні значення у базовому періоді і одночасно дорівнювати або бути більшими за поточні середньогалузеві значення цих показників. Ця умова прийнятна тоді, коли досягнуті значення використовуваних показників протягом тривалого періоду є значно вищими за середньогалузеві значення і значення показників провідних підприємств галузі. В інших випадках є підстави для лібералізації критеріїв трактування значень показників.

Подальші дослідження доцільно формувати у напрямку побудови автоматизованих технологій управління СТЗРІДП.

Список використаних джерел

1. Бажал Ю. М. Економічна теорія технологічних змін / Ю. М. Бажал. – К. : Заповіт, 1996. – 240 с.
2. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. – К. : Ірпінь: ВТФ «Перун», 2003. – С. 386, 1087 с.
3. Гончаренко Т. П. Управління науково-технічним потенціалом промислового підприємства в умовах глобальної конкуренції : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.02.02 «Економіка та управління науково-технічним прогресом» / Т. П. Гончаренко. – Суми, 2006. – 20 с.
4. Горбунов А. Р. Управление финансовыми потоками и организация финансовых служб предприятий, региональных администраций и банков / А. Р. Горбунов – М. : Изд. фирма «Анkil», 2000. – 224 с.
5. Економічна енциклопедія: у трьох томах. Т. 3 / редкол.: С. В. Мочерний (відп. ред.) та ін. – К. : Вид. центр «Академія», 2002 – 952 с.
6. Крупка М. І. Фінансово-кредитний механізм інноваційного розвитку економіки України / М. І. Крупка. – Львів : Вид. центр Львів. нац. ун-ту ім. І. Франка, 2001. – 608 с.
7. Основи теорії систем і управління / [Е. В. Гаврилов, М. Ф. Дмитриченко, В. К. Доля та ін. – К. : Знання України, 2005. – 344 с.
8. Старіш О. Г. Теорія відкритих систем як парадигма процесів глобального розвитку / О. Г. Старіш. — Сімферополь : Універсум, 2003.
9. Старіш О. Г. Системологія : [підручник] / О. Г. Старіш. - К. : ЦНЛ, 2005. – 232 с.
10. Стирський М. Венчурне інвестування в Україні у контексті європейського досвіду / М. Стирський. – Львів : Вид-во Нац. ун-ту «Львівська політехніка», 2006. – 554-555 с. – (Управління інноваційним процесом в Україні: проблеми, перспективи, ризики : збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції, 11-13 травня 2006 р.).

11. Стратегічні виклики ХХІ століття суспільству та економіці України : [в 3 т.] / за ред. В. М. Гееця, В. П. Семиноженка, Б. Є. Кваснюка. – К. : Фенікс, 2007.
12. Чухрай Н. І. Глобалізація та науково-технічна безпека країни / Н. І. Чухрай. – Львів, 2002 // Вісник НУ «Львівська політехніка». – Вип. №448. Проблеми економіки та управління – 7-14 с.
13. Шевців Л. Ю. Оцінювання та планування логістичних витрат машинобудівних підприємств : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами» / Л. Ю. Шевців. – Львів, 2009. – 23 с.
14. Burgelman R., Maidique M. Strategic management of technology and innovation. (USA) / Burgelman R., Maidique M. – Illinois: IRWIN, Homewood, 1998. – 604 p.
15. Maquire C., Karlauskas E., Weir A. Information services for innovative organizations (USA) / Maquire C., Karlauskas E., Weir A. – California : Academic press inc., 1994. – 319 p.

Князь С.В. Оценивание систем трансферного обеспечения развития инновационной деятельности машиностроительных предприятий.

Рассматривается сущность понятия «система трансферного обеспечения развития инновационной деятельности машиностроительного предприятия», выделяются ее функции (информационно-коммуникационная функция, функция согласования интересов субъектов трансферных отношений, функция рационального использования инновационного потенциала субъектов трансферных отношений и логистическая функция), а также раскрываются особенности оценивания этой системы в разрезе показателей финансовой стойкости и прибыльности инвестиций, направленных на развитие инновационной деятельности. Проведенное исследование направлено на разработку теоретических основ и методико-прикладных рекомендаций по формированию и реализации трансферного потенциала инновационного развития машиностроительных предприятий.

Ключевые слова: трансфер, развитие, инновационная деятельность, оценивание.

Kniaz S.V. Evaluation of the Systems of Transfer Maintenance of the Development of Machine-Building Enterprises' Innovative Activity.

The essence of the concept «the system of transfer maintenance of the development of machine-building enterprise's innovative activity» is examined, its functions (informative and communication function, function of concordance of interests of transfer relations parties, function of the rational use of innovative potential of transfer relations parties and logistic function) are outlined. The features of evaluation of the system in the cut of indicators are provided on the basis of financial stability and investment profitability indices, aimed at the development of innovative activity. The research is focused on the development of theoretical basis and methodical and applied recommendations over the forming and implementation of transfer potential of machine-building enterprises' innovative development

Key words: transfer, development, innovative activity, evaluation.

Надійшло 09.11.2009 р.